

DESOP a povodně v Plzni roku 2002

Voda – nejcennější životodárná tekutina naší planety a dnes i slovo skloňované ve všech pádech. Plzeň, ležící v malebném údolí, protíná pět řek, a tak se zdá, že zde vody nemůže být nikdy nedostatek. Není tomu tak, i na Plzeňsku může být voda při špatném hospodaření a špatných klimatických podmínkách nedostatkovou tekutinou. Dnes bych se ale při vzpomínání na činnost DES OP chtěl vrátit o 17 let zpět, do doby, kde se voda stala ničivým živlem a pohromou. Do srpna roku 2002, v němž se Plzeň prohnala jedna z největších a nejničivějších povodní všech dob.

Neděle 11. 8. 2002

Po vyčerpávajících vedrech v měsíci červnu a červenci 2002 na rozpálenou a vyprahlou zem začínají konečně dopadat první kapky tolik očekávaného deště. Vidím to jako dnes, koukám v podvečer z okna své garsoniéry v Plzni na Slovanech a v duchu si říkám: „Konečně se spláchnou prach, trochu se ochladí, zeleň se osvěží – prostě paráda.“ V tu dobu však už v Jihočeském kraji a na horních tocích řek nad Plzní přšelo výrazně. Voda ale z vyprahlé krajiny odtékala tak rychle, že vodohospodáři začali být nervózní

Pondělí 12. 8. 2002

Pracuji již třetí měsíc jako vedoucí Záchrané stanice živočichů Plzeň. Zhruba kolem desáté hodiny dopoledne se u rozvodněné řeky Berounky na lokalitě při kostele svatého Jiří v Plzni – Doubravce potkávám s vedoucí Odboru životního prostředí Magistrátu města Plzně Bc. Dagmar Kaiferovou a tehdejší primátorem města Plzně Ing. Jiřím Šnebergerem. Přijeli v magistrátní bílé škodovce a nervózně sledovali, jak voda zaplavuje louky a stále stoupá. Dal jsem se s nimi do řeči a vyzvídal, jaká je prognóza na následující dny. „Snad to dobře

dopadne, i když nahoře to zrovna teď dobře nevypadá a po Úslavě se na nás valí povodňová vlna. Chystáme se právě do Koterova, jelikož informace ze tří zdrojů (ČMÚS, Povodí Vltavy, Plzeňský kraj) se dost výrazně liší,“ odpovídá na můj dotaz Dagmar Kaiferová. Loučím se s nimi, jedu si po svém a jen tak mezi řečí nabízím svou pomoc, auto, technické vybavení, lidi a služby, kdyby to bylo potřeba...

Tentýž den o dvě hodiny později

„Ahoj Karle, máme problém! Potřebuji tvé auto! Pokud tvá nabídka platí, tak se

nejpozději ve 14 hodin dostav na povodňový štáb do Kopeckého sadů. Utopili jsme auto v Koterově a potřebuji nutně někoho s pořádným autem pro primátora," volá opět Dagmar Kaiferová, v tu dobu jedna z nejdůležitějších osob povodňového štábu. Bez váhání potvrzují svou účast, tankují plnou nádrž naší zásahové Lady Nivy, nakládám další vybavení a vyrážím na štáb.

Je něco málo před 14. hodinou. Vcházím do budovy, kde jsem 6 let pracoval, a ve velké zasedací místnosti se to hemží lidmi. Ředitel profesionálních hasičů, ředitel záchranky, policie, městské policie, velení armády, zástupci vedení vodárny, plynární, energetiky, dopravního podniku atd. Povodňový štáb nejdříve zasedá každou hodinu, následně se čas upravuje na každou druhou hodinu, aby byla možnost operativně zkontrolovat ty nejvíce zasažené lokality. Všem velí primátor Šneberger, v závislosti na informacích, které od dvou monitorů a telefonních linek přináší Bc. Dagmar Kaiferová, Ing. Petr Liška (tehdy vedoucí Odboru obrany a ochrany MMP) a Ing. Štefan Timko (vodař OŽP MMP). To jsou pro následující dny nejdůležitější osoby v Plzni, na nich záleží, jak to celé dopadne.

Úterý 13. 8. 2002

Stále prší, voda stoupá a s ní i napětí a nervozita. Jezdím s primátorem stále stejnou trasu – Křimice, Malesice, Roudná, Doubravka, Bukovec, Lobzy, Koterov, Hradiště, Borská přehrada, Valcha a zpět na štáb do Kopeckého sadů. Na každém stanovišti vyskakují z auta a měřím, o kolik voda stoupla. „Jak to vypadá? Klesá to?“ ptá se primátor stále dokola. „Neklesá, jde to nahoru,“ odpovídám popravdě. Následuje série slov, která nelze prezentovat. Vracíme se na štáb a ani zde nás nečekají příznivé zprávy. Prší a bude pršet, Hracholuská přehrada jde přepadem a není možné ji regulovat, pod Plzní se nám to zužuje a voda se vrací... Zástupci všech zúčastněných institucí krizového řízení města podávají svá hlášení a alespoň tady mají lepší zprávy: Záchranka – zatím dobré, ztráty na životech nejsou žádné. Hasiči – zvládneme, není problém, máme to pod kontrolou. Policie – v pohotovosti, menší komplikace s evakuací jednotlivých osob, lidé nechtějí opustit domovy. Vodárna – zapytlování zatím funguje, ale moc nechybí, a budeme muset přerušit dodávku pitné vody. Elektrárny – přesměrováno pár linek elektrického vedení, zapytlována je

i měřirna proudu pro dopravní podniky, ale i tam je to otázka pár centimetrů, pak plave. Celkově je třeba se připravit na nejhorší. To nastalo.

Euforie uprostřed krize

Stojíme s primátorem na Anglickém nábřeží, voda v regulovaném korytě řeky Radbuzy neustále stoupá a je jasné, že kamenné stěny hrzení jsou nízké. Bude třeba po obou stranách začít pytlovat písek a postavit zástěny. Potřebujeme pytle, písek, lidi. Ředitel hasičů hlásí, že pytle jsou, Petr Liška okamžitě obvolává soukromé i městské firmy a do několika minut přijíždí na nábřeží nákladáky. V ten moment se z diváků z řad veřejnosti postávajících v bezpečné vzdálenosti u Muzea na ochozu (tenkrát ještě kulturního domu) okamžitě stávají dobrovolníci. Staří, mladí, každý kdo tam je, se ujal nějakého úkolu a během pár minut roste po obou stranách řeky stěna z pytlů s pískem. Naprosto neuvěřitelné! Přijíždějí další nákladáky. „Udělejte místo, pojdte, já vás vystřídám, nechcete někdo napít...?“ volají na sebe lidé a jakýsi mladík nabízí ostatním petku s vodou. Do davu je svržena další hromada písku, která je okamžitě napytlována. Hasiči staví stěnu, někdo pytle podává, jiný zase drží, další hází lopatou. Stojím na trávníku pod muzeem, koukám na to hemžení i na primátora, který se ujal lopaty.

Začíná se šerit a naštěstí už neprší, povodňová vlna prošla Plzní, zarazila však o skály před Bukovcem a Plzeň se napustila jako zašpuntovaná vana. Naštěstí i to jsme nějak zvládli, do budoucna budeme snad chytřejší.

Ve finále jsem s panem primátorem Jiřím Šnebergem strávil tři dny a tři nejkritičtější noci povodní roku 2002. Díky tomu jsem měl možnost vidět vše v přímém přenosu, být u toho a sledovat, jak funguje spolupráce. Prožil jsem neuvěřitelně silný příběh, který výrazně změnil můj dosavadní pohled na svět, město Plzeň a lidi, kteří v něm žijí. Byl jsem opravdu hrdý na své město a jeho bývalého primátora. Dodnes si velice vážím všech, kteří tenkrát tři dny nejedli, nepili, nespali a na povodňovém štábu v Kopeckého sadech zvládli jednu z nejničivějších povodní, jakou Plzeň pamatuje. Říká se, že teprve v krizi se odhalí lidský charakter. Pokud tomu tak je, pak se tito lidé ukázali v tom nejlepším světle a já jim děkuji.

■ Karel Makoň
DES OP, Plzeň

